

Beidzot pie jūras!

Brīvdiena pie jūras ir lieliska!
Mēs dzīvojam pie Baltijas jūras.
Var plunčāties ūdenī, spēlēt
bumbu, būvēt smilšu pilis, lasīt
gliemežvākus, laist gaisā pūķi un
izskraidīties. Un vēl! Liedagā, uz
sēkļa un kāpās var daudz ko atklāt

un ieraudzīt, jo tur sastopami ļoti
īpaši dzīvnieki un augi.
Esam pie Ziemeļjūras, kas ir neliela
daļa no milzīgā Atlantijas okeāna.
Šajā jūrā var peldēties gan Vācijā,
Norvēģijā un Dānijā, gan Beļģijā,
Nīderlandē, Francijā un Lielbritānijā.

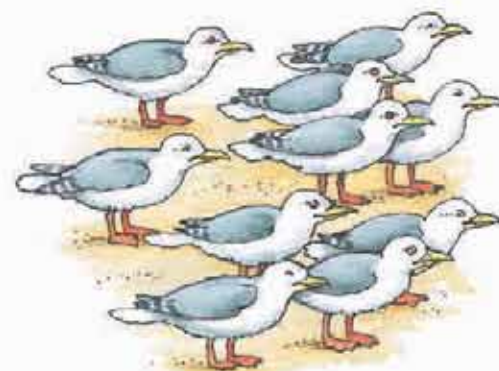

Kā rodas viļņi?

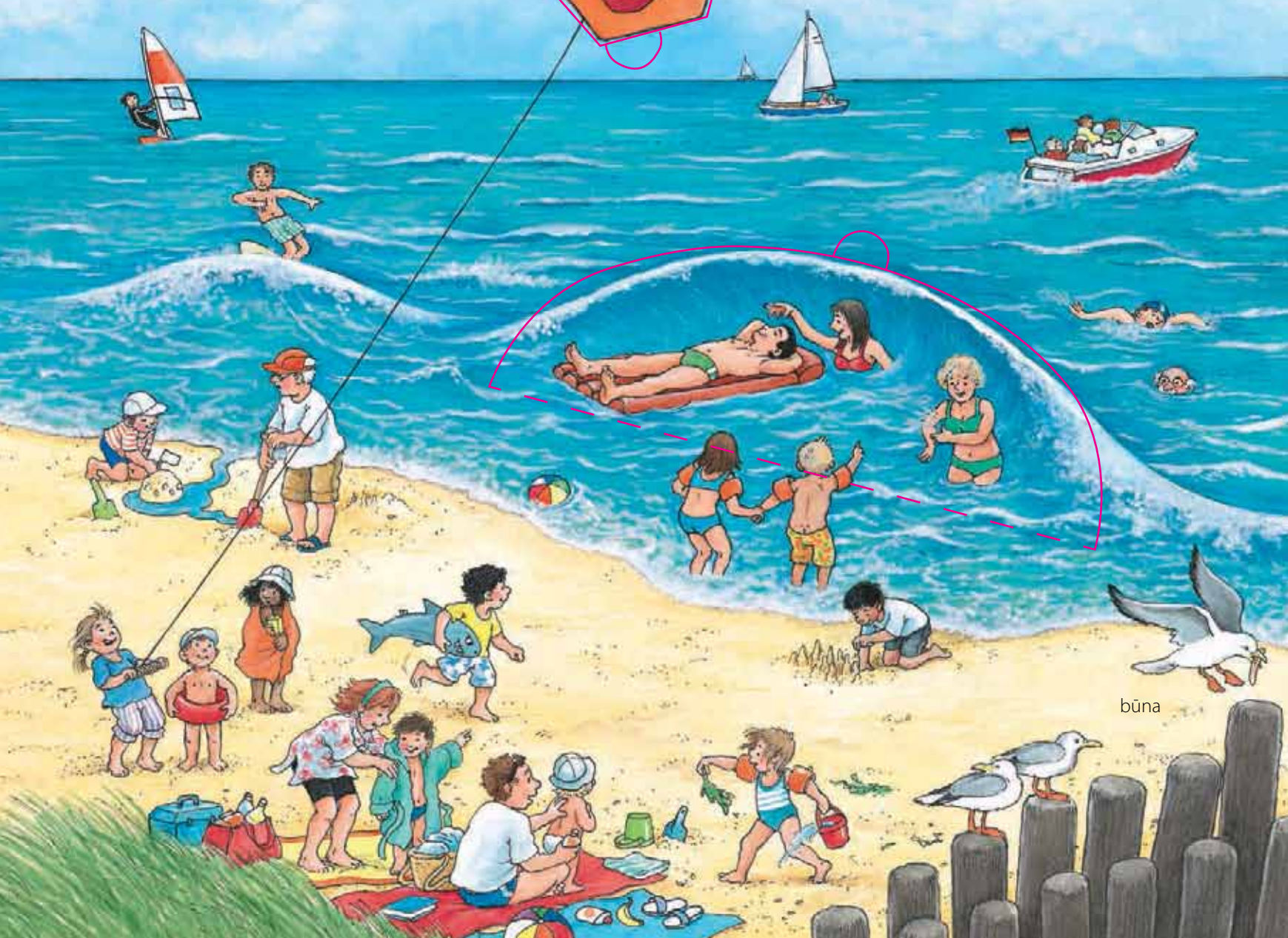

Kad atklātā jūrā pūš spēcīgs vējš, rodas viļņi. Traucoties pāri ūdens virsmai, vējš to iekustina, un veidojas viļņu kalni un ielejas. Jo stiprāk pūš vējš, jo augstāk cits aiz cita blīvējas viļņi. Tie var būt ārkārtīgi spēcīgi! Peldoties jūrā, tu to jūti – liels vilnis var pat nogāzt tevi no kājām!

Koka vai akmens būnas jeb nostiprinājumi mazina viļņu spēku un novērš krastu izskalošanu.

Stiprā vējā putni pagriežas ar knābi pretēji tā virzienam. Putniem nepatīk, ja vējš šķirsta viņu spalvas – tā šie lidotāji var atdzist vai pat vējā apgāzties.

būna

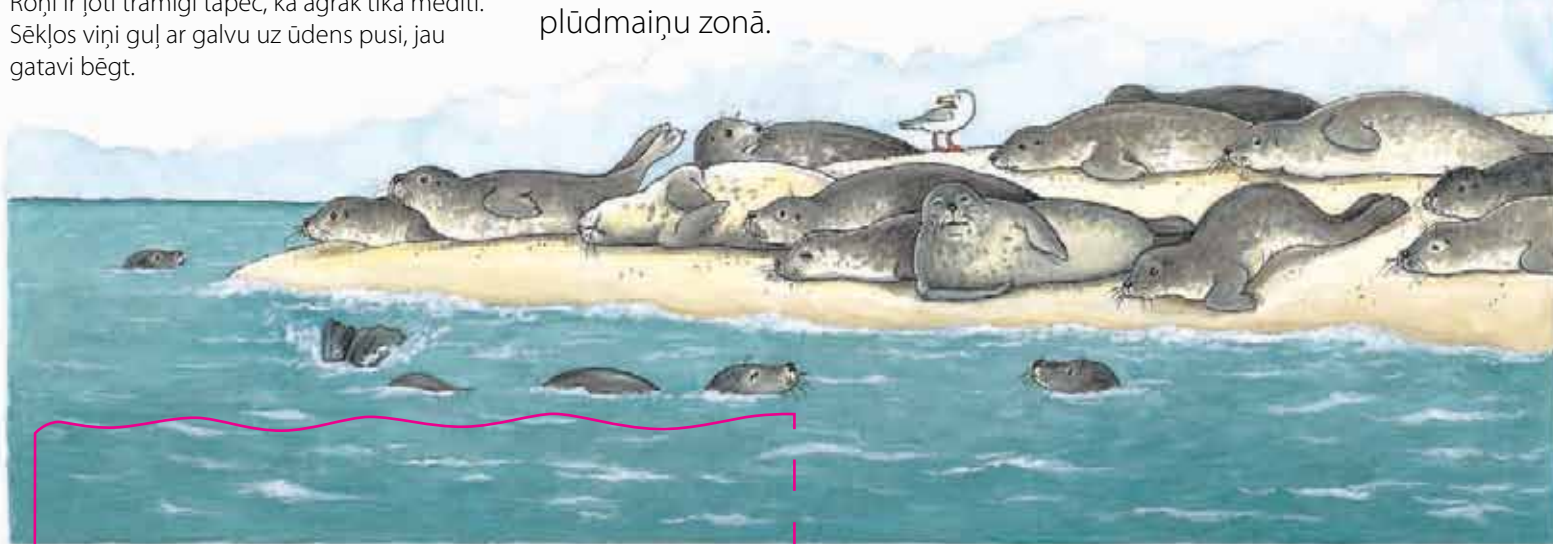
Kur dzīvo ronis?

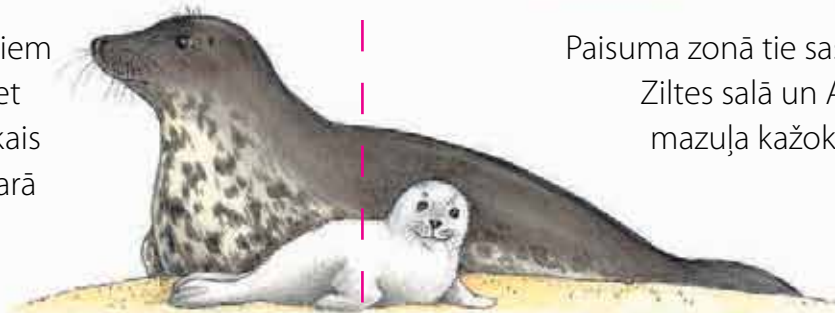
Roņi ir ļoti tramīgi tāpēc, ka agrāk tika medīti. Sēkļos viņi guļ ar galvu uz ūdens pusi, jau gatavi bēgt.

Plūdmaiņu piekrastes joslā mīt trīs lielie jūras zīdītājdzīvnieki: ronis, pelēkais ronis un cūkdelfins. Visbiežāk sastopams ir ronis. Lielāko gada daļu tas uzturas tālu jūrā, bet pavasarī ierodas plūdmaiņu zonā.

Dažkārt tur var redzēt simtiem un pat tūkstošiem dzīvnieku atpūšamies uz sēkļiem. Tāpat kā visi aīrkāji, ronis ir plēsējs. Tas barojas galvenokārt ar zivīm, ēd arī vēžus, gliemežus un gliemenes.

Viens no lielākajiem roņiem (Baltijas jūrā lielākais), bet retāk sastopams ir pelēkais ronis. To var pazīt pēc garā purna. Šie roņi dzīvo akmeņainos krastos.

Paisuma zonā tie sastopami Helgolandē, Ziltes salā un Amrumā. Pelēkā roņa mazuļa kažoks sākumā ir balts, tad pamazām mainās.

Roņu mātītēm lielākoties ir tikai viens mazulis. Tas nāk pasaulē vasarā uz sauszemes.

Tur viņš tiek zīdīts aptuveni piecas nedēļas. Roņu piens satur daudz tauku un ir tik biezs kā majonēze. Ronēnam jāaug ātri un jāiegūst tauku slānis, lai būtu gatavs dzīvei aukstajā ūdenī.

Tūlīt pēc piedzimšanas roņu mazuļiem jāprot peldēt, jo sēkļus un krastus jūra paisumā appūdina.

Kā cilvēki izmanto Ziemeļjūru?

Arī jūras vējš tiek izmantots. Patlaban strāvu ražo 22 tūkstoši vēja turbīnu.

vēja turbīna

Nākotnē paredzēts uzbūvēt vēl vairāk vēja turbīnu, kas ir tik lielas kā augstceltnes! Pa resniem, jūras gruntī ierakstiem kabeljiem strāva tiek novadīta uz sauszemi.

Ziemeļjūra ir viena no visplašāk izmantotajām jūrām pasaulē. Uz vairāk nekā piecsimt platformām no dziļēm tiek iegūtas tādas vērtīgas izejvielas kā nafta un gāze un pa milzīgām caurulēm transportētas uz krastu. No jūras dibena lielos daudzumos rok arī smiltis un granti, kas ir nepieciešams būvmateriāls.

Eiropas lielākās ostas, piemēram, Roterdama, atrodas Ziemeļjūrā, kas visas pasaules mērogā ir jūra ar rosīgāko kuģu satiksmi. Ik gadu Ziemeļjūras piekrastēs ierodas arī vairāki miljoni atpūtnieku.

dabasgāzes ieguves platforma

naftas ieguves platforma

zvejas traleris

Ziemeļjūra ir bagāta ar zivīm, pat viena no bagātākajām pasaules jūrām! Ik gadu ar augstām tehnoloģijām aprīkotas zvejas flotes tur nozvejo miljoniem tonnu jūras iemītņieku. Taču zivju nozveja diemžēl ir lielāka par to dabiskajām atražošanās spējām, tāpēc dažu sugu izdzīvošana ir apdraudēta.

Ziemeļjūrā mīt:

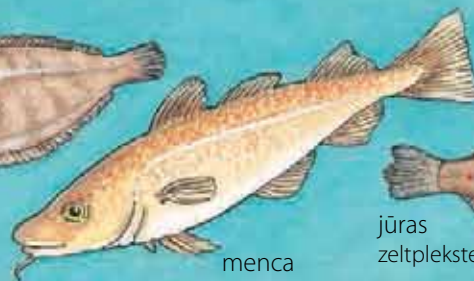
silķe

makrele

jūras mēle

menca

jūras zeltplekste

Kāpēc Ziemeļjūras piekraste ir aizsargājama?

Atbrauc
kādreiz pie
mums!

Gaišais šņibītis ir gājputns, kas perē Sibīrijā. Oktobrī, kad tur kļūst pārāk auksti, viņš lido uz Ziemeļjūras piekrasti. Šis mazais putniņš neapstājoties nolido 5000 kilometru un ierodoties sver vairs tikai 55 gramus! Ziemeļjūras liedagā šņibītis sastopams ziemā. Tur viņš meklē barību. Maija beigās šņibītis dodas atpakaļ uz Sibīriju. Līdz tam putns savu svaru ir jau divkārojis, lai spētu izturēt grūto lidojumu. Rudenī un pavasarī pa ceļam šņibītis sastopams arī Latvijā.

Arī miljoniem citu putnu apmetas pasaules lielākajā plūdmaiņu piekrastē. Daudzi no viņiem spēj izdzīvot tikai pateicoties tam, ka tur var atrast barību un atpūties, pārziemot vai izperēt mazuļus. Tas ir tikai viens no svarīgiem iemesliem, kāpēc piekraste pasludināta par pasaules dabas mantojumu. Tas ir pagodinājums un nozīmē, ka šis apvidus ar tā dzīvniekiem un augiem ir tik vienreizīgs, ka mēs vēlamies to sargāt un saglabāt. Daba šeit vienkārši drīkst būt daba – un mēs varam to baudīt.

gaišais šņibītis

Šis putniņš ir ļoti žigls, tāpēc Ziemeļvācijā to dēvē par *keen tied* – tulkojumā tas nozīmē 'nav laika'.

